

Van de voorzitter ...

nr. 7 september 2024

De vakanties zijn weer voorbij. Misschien bent u zelf nog op pad geweest of heeft u van kinderen, kleinkinderen, vrienden of kennissen mooie verhalen gehoord. In iedere geval gaat de ANBO-PCOB afdeling Albrandswaard aan het tweede seizoen gedeelte beginnen.

Nog even voor de goede orde : de ANBO en PCOB zijn gefuseerd om samen een sterke vuist te kunnen maken naar de Haagse politiek en in de stichtingsakte staat dat ieder zijn eigen principes kan behouden.

Sommigen denken nog steeds, dat het er bij de ANBO net zo aan toegaat als het jaren geleden was met mevr. Liane den Haan. Zij heeft ervoor gezorgd dat in 2015 meer dan de helft van alle ANBO afdelingen voor zich zelf zijn begonnen.

Zoals ook de OVA in Poortugaal die volgend jaar ophoudt te bestaan.

Ze konden niemand meer vinden, die in het bestuur wilde.

En vergeet niet : dat kan bij ons ook zomaar gebeuren.

Heeft u overigens vrienden of kennissen, die lid zijn van de OVA – vraag of ze zich willen aansluiten bij ons en neem ze gerust mee naar een contactmiddag.

Verder moet ik melden, dat de ouderdom binnen onze geledingen ook begint toe te slaan.

Waren er eerst wel 8 man om op dinsdagmorgen de tafels en stoelen neer te zetten, de tafels te dekken en te voorzien van kopjes – dat aantal loopt flink terug en het komt soms voor dat we maar met z'n vieren zijn. Daar kunnen.

We dus wel wat hulp bij gebruiken – laat je aanbod weten d.m.v. een telefoontje.

En ook heeft Pleuni Vrijhof aangegeven aan het einde van het jaar te willen stoppen met haar werkzaamheden voor Lief en Leed. Voor haar moet natuurlijk een nieuw lid komen.

En dan de contactmiddagen als bijeenkomst.

Het is al eens eerder gezegd : een spreker zoeken in geen sinecure.

Om te beginnen moet je maar eens iemand vinden, die niet te ver weg woont. Iemand uit Groningen is natuurlijk niet aan de orde.

Verder moet de spreker ook iets te vertellen hebben, wat onze interesse heeft en waarmee hij/zij een hele middag kan vullen. En het moet ook nog binnen het budget passen, want zoveel geld hebben we ook weer niet.

Ziedaar het probleem.

Maar ondanks alles gaan we door en hopen u dinsdag 10 september te zien.

Tot dan,

Piet van Verseveld

De eerstvolgende bijeenkomst :

is na de zomervakantie op dinsdag **10 september a.s.**

Dan komt 't Hoorhuys ons van alles vertellen over ons gehoor en welke hulpmiddelen er zijn om meer gehoorgerief te kunnen krijgen. Na de pauze zal Hans Keij de film laten zien, die hij

gemaakt heeft van onze bustocht naar Volendam.

Op **dinsdag 15 oktober** worden wij bijgepraat door Jacobien Talma over de pelgrimsvoettocht naar Santiago de Compostella, waar zich het graf bevindt van één van de apostelen van Jezus.

Lief en leed ledennieuws : (stand van zaken 15 juli 2024)

Overleden

- 9 aug 2024 mevr. M. Palsgraaf-Koster 92 jaar
 Ze woonde Irenestraat 33, 3161 AG Rhooon

Het bestuur wenst de nabestaanden veel sterkte

Zieken

Stuur eens een kaartje naar :

mevr. E.K. Westendorp-van 't Hof
G.E.C. Ribbiuslaan 12 3161 HB Rhooon mevr.
J.C. Spruijt-van der Sluis Ghijsseland
350, 3161 VW Rhooon

Jarigen

- 10 september de heer E. Lagendijk 85 jaar
 Bartokstraat 41 3161 WB Rhooon
- 13 september mevr. A.J.W. Kolpa-Huijsen 95 jaar
 De Hooge Werf 't Wiel Poortugaal
- 17 september mevr. N.C. den Ouden-Heijboer 90 jaar
 Sleedoorn 55 3171 PN Poortugaal
- 25 september mevr. J. Verschoor-Kok 85 jaar
 Waalstraat 5^F 3171BA Poortugaal
- 1 oktober mevr. B. van der Waal-Barendregt 85 jaar
 Ghijsseland 208 3161VN Rhooon
- 13 oktober mevr. A.J. van der Steen-Voogt 85 jaar
 Landjonker 44 3171 HE Poortugaal

Het bestuur wenst alle jarigen een fijne dag toe

Huwelijksjubileum

- 14 september de heer en mevrouw Keij-Bouman 30 jaar
Sleedoorn 25 3171 PN Poortugaal
- 17 oktober de heer en mevrouw van Dommelen-Verschoor
Schubertstraat 9 3161 RM Rhoon 55 jaar

Het bestuur wenst de jubilarissen een fijne dag toe

Omzien naar elkaar.

Wanneer u hoort dat er een medelid in het ziekenhuis opgenomen is of ziek thuis is, wilt u dit dan zo spoedig mogelijk doorgeven aan onze secretaris
Han Simonse, 0651054100

Folder : DOE MEE

De Gemeente en Welzijn Albrandswaard hebben deze folder gemaakt, die vol staat met allerlei interessante adressen. De hele folder staat ook op de website om nog eens rustig na te lezen.

Klik op de foto om folder te openen

Nieuwe leden :

Nieuwe leden kunnen worden aangemeld bij Han Simonse, 0651054100

Vervoer naar contactmiddagen

Voor vervoer naar de contactmiddagen kunt u ook gebruik maken van Automaatje. Bel hiervoor met Welzijn Albrandswaard 010-5018322 (tussen 9 en 12 uur). Aanvragen 2 werkdagen van tevoren.

Ledenadministratie.

Wij willen u vragen om wijzigingen in uw gegevens, zoals verhuizing, verandering van telefoonnummer en e-mailadres te melden bij onze ledenadministrateur, per email: ad.haeck@xs4all.nl
Verder zou onze administrateur graag van degenen die wel over een E-mailadres beschikken dit graag willen ontvangen.

De week tegen de eenzaamheid

Die komt er ook weer aan eind september en ik weet dat de pannenkoeken lunch op 7 oktober is bij ABEL

Vooraf aanmelden kan vanaf 9 september door te bellen met:

Restaurant Abel: tel. nr. 010-5011500 (ma t/m vrij 10.00 – 17.00 uur) Het hele programma staat begin september in De Schakel

Aap Noot Mies, het beroemde leesplankje van Hoogeveen

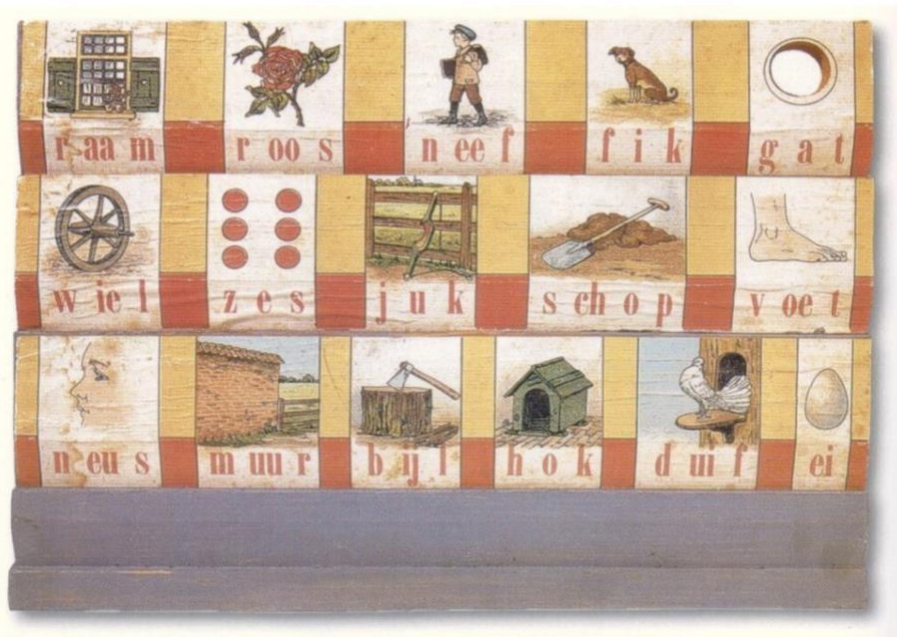
*Ontelbare Nederlandse kinderen leerden lezen met behulp van het leesplankje van Hoogeveen. De eerste woorden die kinderen voorgeschoteld kregen waren **Aap Noot Mies** en ieder woord van het plankje werd vergezeld met een plaatje waarop het betreffende woord werd verbeeld.*

Latere uitvoering van het leesplankje van Hoogeveen

Het leesplankje van Hoogeveen dankt haar naam aan de onderwijzer die het plankje eind negentiende als eerste invoerde. Anders dan soms gedacht woonde deze onderwijzer niet in Hoogeveen. De bedenker van het plankje heette Mattheus Bernard Hoogeveen (1862-1941). De in Giethoorn geboren onderwijzer maakte rond 1894 een eerste leesplankje, toen hij onderwijzer was in Stiens, in Friesland dus.

Dit eerste plankje begon met de woorden *Raam Roos Neef Fik Gat* en had in totaal vijftien normaalwoorden, woorden waarin klinkers en medeklinkers hun ongewijzigde klank hebben. Bij deze 'klankzuivere' woorden waren ook plaatjes gemaakt. Het plankje werd in 1897 door uitgeverij M.D. Brinkgreve in Deventer uitgebracht. Een collega-onderwijzer, J.H. Colenbrander, kwam rond 1902 tijd nog met een ander leesplankje, met de beginwoorden *Geit Zeep Does*.

Raam Roos Neef – Eerder leesplankje van Hoogeveen

Leesplankje van Colenbrander

Woorden ontleden

In de jaren hierna vervaardigde Hoogeveen nog verschillende varianten van het leesplankje. In de eerste klas leerden scholieren met behulp van de plankjes dat woorden ontleed kunnen worden in klanken en dat nieuwe woorden gevormd kunnen worden als verschillende onderdelen samengevoegd worden. En al spelende komen er nieuwe letters bij. Aanvankelijk was lang niet iedereen positief over het leesplankje van Hoogeveen. Het succes kwam pas vanaf 1910, toen de leesmethode overgenomen werd door uitgeverij Wolters.

Schoolplaat van Cornelis Jetses met alle figuren van het leesplankje van Hoogeveen.

In dat jaar presenteerde Hoogeveen het beroemde *Aap Noot Mies*-plankje. De afbeeldingen van dit leesplankje werden ontworpen door illustrator Cornelis Jetses, onder meer bekend van zijn schoolplaten en afbeeldingen bij de kinderboekenserie *Ot en Sien*. Een aardig weetje is dat de man die op het leesplankje symbool staat voor het woordje *Teun*, gebaseerd is op de boer op het beroemde zeventiende-eeuwse schilderij *De Stier* van Paulus Potter.

'Teun' op het leesplankje en de boer op het schilderij 'De Stier' van Potter.

Ook verschenen er grote schoolplaten die vooraan in de klas gehangen konden worden, met daarop alle afbeeldingen van het leesplankje.

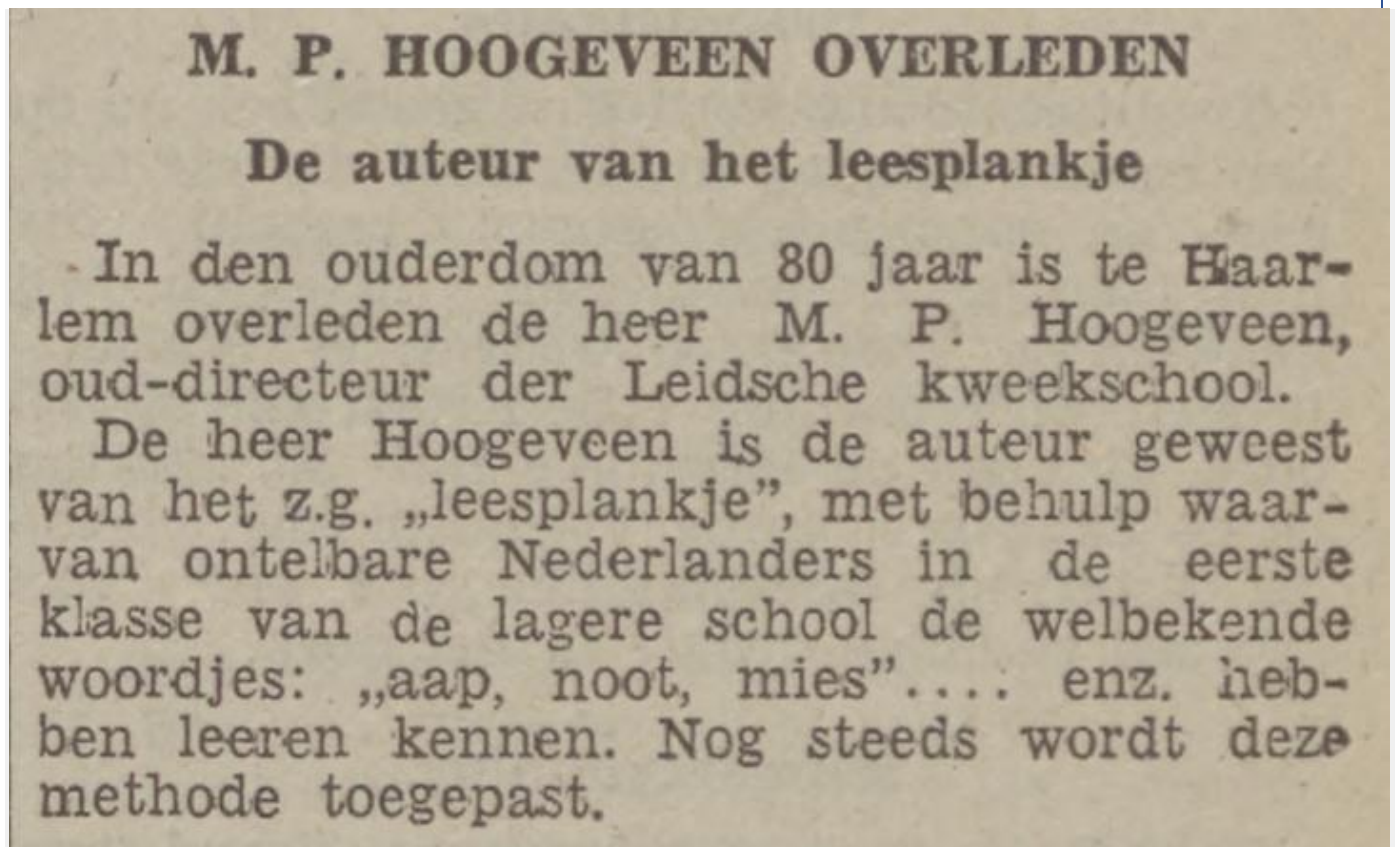
Speciaal voor de jonge prinses Juliana werd nog een luxe editie van dit beroemde schoolplankje ontworpen. Hoogeveen reisde hoogstpersoonlijk naar paleis Soestdijk om dit speciale plankje aan haar moeder **koningin Wilhelmina** te overhandigen. Aanvankelijk was het de bedoeling de vorstin samen met Cornelis Jetses te bezoeken, maar tot grote teleurstelling van de illustrator ging de hoofdonderwijzer alleen.

Oefenen met het leesplankje van Hoogeveen

Hoogeveen werkte toen al lang niet meer in Stiens. In 1894 was hij schoolhoofd in Deventer geworden en nog weer later werd hij directeur van de kweekschool in Leiden.

Toen de geestelijk vader van het leesplankje in 1941 overleed, maakten vrijwel alle Nederlandse kranten daar melding van:

Bericht in de Nieuwe Tilburasche Courant van 8 mei 1941. bij het overlijden van Mattheus Bernard Hoogeveen (Delpher)

Andere leesmethodes

Zeker niet alle Nederlandse kinderen kregen hun leesonderwijs echter met het leesplankje. Zo werd er voor het katholieke onderwijs door de Tilburgse frater E. Becker een leesplankje ontworpen dat begon met de woorden: *Aap Roos Zeef*. En voor leerlingen in de kolonie Nederlands-Indië werd ook een speciaal leesplankje gemaakt. Dit plankje begon met de woorden *Jaap Gijs Dien*.

In de afgelopen decennia verschenen er nog allerlei varianten op de leesplankjes. Zo leerden veel Nederlanders bijvoorbeeld ook lezen met de woordjes *Boom Roos Vis Vuur*, uit de lesmethode 'Veilig leren lezen' van Uitgeverij Zwijsen, die in de jaren zestig werd ontwikkeld. Deze werd later vervangen door een woordreeks die begon met *Ik Kim Sim*.

Aap Noot Mies in de klas, 1968
Bron: Historiek Net

Repair Café

Albrandswaard

Wijkcentrum de Boekenstal, Dorpsstraat 34 Poortugaal

Het Repair Café is elke laatste zaterdagochtend van de maand in Wijkcentrum 'De Boekenstal', Dorpsstraat 34 Poortugaal geopend.

Mensen die apparaten hebben die kapot zijn, kunnen die door de vrijwilligers van het Repair Café laten onderzoeken. Zij kijken of het mogelijk is om het apparaat te repareren. Graag zien we u in het Repair Café!

Het Repair Café heeft een open inloop van 10.00-13.00 uur.

Italiaanse woorden in het Nederlands

In totaal zijn er ongeveer 360 Italiaanse woorden in het Nederlands beland. Historiek maakte een top 30 van de mooiste Italiaanse woorden die in het Nederlands veel gebruikt worden. Italiaanse woorden die in de Nederlandse taal zijn beland hebben vooral te maken met muziek, de Italiaanse keuken, misdad en de financiële wereld. De woorden kwamen met name via handelscontacten en migratie naar Nederland. Op het gebied van handel waren de Italiaanse muziek, keuken en termen uit de bankenwereld echt Italiaanse exportproducten. Maar ook andere begrippen kwamen via-via in het Nederlands terecht.

Al in de dertiende eeuw ontving de stad Delft Italiaanse immigranten. Rond 1280, zo blijkt uit bronnen, was in Delft een Lombardische bankier actief. Tot in de vijftiende eeuw deed de bank die hij oprichtte zaken in de stad. Ook in de

zeventiende eeuw ontving de Republiek Italiaanse nieuwkomers, die Noord-Italië ontvluchtten vanwege de tegenvallende landbouwopbrengsten. Er arriveerden onder meer muzikanten, artiesten, handelaren, zeelieden en schoorsteenvegers in ons land.

De befaamde Italiaanse ijsverkopers kwamen in de tweede helft van de negentiende eeuw naar Nederland. Rond 1900 kwamen de eerste Italiaanse terrazzowerkers naar Nederland, waar zij onder meer in Den Haag gingen wonen. Kort daarop volgden mijnwerkers die naar Limburg togen. Na de Tweede Wereldoorlog, tussen 1949 en 1975, kwam een grote stroom Italianen, enkele tienduizenden. Zij ontvluchtten het arme zuiden van Italië en het eiland Sardinië vanwege de armoede en hoge werkloosheid.

Deze immigranten namen woorden en begrippen mee, met name keuken-, ijs- en dranktermen (pizza, espresso), die tegenwoordig helemaal in onze taal zijn ingeburgerd.

Nummer 1-10

- Bandiet* *Boef.* Het Nederlandse woord **bandiet** is ontleend aan het Italiaanse *bandare* dat letterlijk 'verbannen' betekent. Schrijver-dichter **Joost van den Vondel** paste de term bandieten in 1664 toe op Adam en Eva die verbannen waren uit het Paradijs: *Verjaeght de ballingen, verjaeght dit paer bandijten ten paradijze uit!*
- Piano* *Muziekinstrument.* Heette eerst *pianoforte*. De Italiaanse term *pianoforte* als voorloper van piano is een afkorting van *clavicimbalo col piano e forte*, wat betekent 'klavecimbel met hard en zacht', zoals de **uitvinder** Bartolomeo Christofiori in 1711 het instrument noemde.
- Spaghetti* *Pasta* in de vorm van dunne slierten. In elk geval in het Nederlands bekend sinds ongeveer 1850.
- Confetti* *Bonte papiersnippers.* In Italië, maar ook in Spanje en **Frankrijk** gooiden mensen tijdens carnaval kleine kalkkogeltjes in het rond, die men *confetti* noemde. Tegenwoordig zijn de kalkkogeltjes vervangen door kleine veelkleurige papierschijfjes
- Blanco* *Leeg, oningevuld, onbeschreven, blank.* 'Blanco' is ontleend aan het Italiaanse *in bianco*, wat oningevuld, of letter 'in wit'.
-

<i>Prima donna</i>	<p><i>Letterlijk: 'eerste dame', de voornaamste zangeres in de opera. Opera is ook een uit het Italiaans afkomstig woord dat in het Nederlands veel gebruikt wordt.</i></p> <p><i>Faillissement.</i> Dit woord is afkomstig van <i>banca rotta</i>, dat letterlijk 'gebroken bank' betekent. De tafel van de geldwisselaar – lees: de bank – werd bij een faillissement namelijk stuk geslagen om daarmee aan te geven dat het met zijn geldhandel over en uit was. Via het Italiaanse</p>
<i>Bankroet</i>	<p>handelsjargon kwamen ook woorden door als netto, bruto, saldo, kapitaal, debet en incasso. Een leuk detail is dat het Italiaanse <i>borza</i> (voor beurs) ontleend is aan het Vlaams-Nederlandse begrip beurs. Andersom dus... Net als het Nederlandse woord 'polders', dat de Italianen ook kennen en op dezelfde manier uitspreken, en de term 'gas'.</p>
<i>Broccoli</i>	<p><i>Koolsoort.</i> Afkomstig van het Italiaanse <i>broccoli</i>. Dit is de meervoudsvorm van <i>broccolo</i> 'jonge scheut'. <i>Broccolo</i> is weer een verkleinwoord van <i>brocco</i>, ofwel: splinter.</p>
<i>Prosecco</i>	<p>Een Italiaanse mousserende wijn, vernoemd naar de witte druivensoort die daarvan de basis vormt.</p>
<i>Tifosi</i>	<p>Publiek. Ingeburgerd in de Nederlandse voetbaltaal voor de fans/het publiek van een spektakel, specifiek voetbal. Het woord <i>tifosi</i> betekent overigens letterlijk 'tyfuslijders', en van daaruit in overdrachtelijke zin: enthousiaste liefhebbers of ziekelijke fans.</p>

Het PCOB Magazine en nieuwsbrief.

Het eerstvolgende vernieuwde Magazine komt 22 oktober 2024 uit. De volgende nieuwsbrief is daar weer bij en dat zal in de toekomst zo blijven. Mocht u een bijdrage hebben die u graag geplaatst zou willen zien, dan zouden wij dat graag voor 12 oktober 2024 a.s. in ons bezit willen hebben. U kunt uw bericht sturen per brief of per email naar de redactie. De redactie houdt zich wel het recht voor om kleine wijzigingen in de tekst aan te brengen en teksten in te korten.

Samenstelling van bestuur:

Piet van Verseveld	<i>voorzitter</i>	Dorpsdijk 115i	3161 CA Rhooon	06 38551348
Han Simonse	<i>secretaris</i>	Molenweg 8	3171 CN Poortugaal	06 51054100
Jan Ponstein	<i>adm/penningm.</i>	Bl. Wetering 22	3176 XB Poortugaal	06 10626918
Sjanie Kanters	<i>bestuurslid</i>	Dr.Wm.Vosstr 23	3172 VK Poortugaal	06 23169270

Redactie nieuwsbrief: Piet van Verseveld
Website : <https://www.anbo-pcob.nl/afdelingen/albrandswaard/info.pcobalbrandswaard@yahoo.com>
Emailadres : info.pcobalbrandswaard@yahoo.com
Banknummer Rabobank : NL16 RABO 0355 3627 59.

Belastingzaken (HUBA `s) Ad Haeck(contactpersoon) 06 12476155
Wim Kranenburg 010 5067077

Nieuwsbrief -gedrukte versie en coördinatie bezorging Magazine Alie van den Berg-Welink 5016891

Bezorgers Poortugaal: Anton Mons 5018764
Han Simonse 5017991
Fam. Dubel-Buesink 5017159

Rhooon: Alie van den Berg-Welink 5016891
Marijke Haeck-Prevo 5018146
Paula Barendregt-Opmeer 5018828
Riet de Lange-Lengkeek 5016383
Joop van Dommelen 5018538
Jan `t Hart 5016129
Arend Vrijhof 5016897

Omzien naar elkaar:

Poortugaal: Pleuni Vrijhof 5019054
Sjanie Kanters-Boender 0623169270

Rhooon: Tiny van den Berg-Ouwens 0623744751
Joke Bijl-van Wijnen 06-47565118
Adrie Dubel-Roskam 06 16980237
Ada den Arend-van de Merwe 5016672
Riet Bloem-Westerveld 5018245
Miep Mastenbroek- den Ouden 06 21625140

De nieuwsbrief wordt gesponsord door

 plusprint DRUKKERIJ in Hoogvliet